

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 13CoCsp/30/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8522200187
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8522200187.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanému S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, XXX XX P., o zaplatenie 12.841,66 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa, č.k. 5Csp/10/2022 - 117 zo dňa 03.marca 2023 takto jednohlasne

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
I. „Žalobu zamietá.
II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.“
2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 9, § 54a, § 100 ods. 1,2,3, § 101, § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, (ďalej len ako „Občiansky zákonník“), § 144, § 145 ods. 2, § 146 ods. 1, § 255 ods. 1, § 262 ods. zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok.
3. Vychádzal zo zistenia, že právny predchodca žalobcu, t.j. Y. banka, a.s., a žalovaný uzatvorili dňa 10.04.2018 Zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru s poistením pre fyzické osoby, bližšie špecifikovanú v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie. Na základe predmetnej Zmluvy bol žalovanému poskytnutý bezúčelový spotrebiteľský úver vo výške 13 000 eur. Výška úrokovej sadzby bola dohodnutá na 9,9 % ročne, výška odplaty na 12,28%, v počte splátok 84, pričom termín splátok bol dohodnutý na 17. deň príslušného kalendárneho mesiaca a výška jednotlivých splátok predstavovala sumu 216,07 eur. Právny predchodca žalobcu následne listom zo dňa 17.01.2019 oznámil žalovanému, že ku dňu 16.01.2019 eviduje voči žalovanému pohľadávky v omeškaní, pričom jednou z nich bola aj pohľadávka spotrebiteľského úveru v sume 686,56 eur. Žalovaného predmetným listom vyzval na ich úhradu bezodkladne, najneskôr do piatich kalendárnych dní, pričom žalovaného poučil, že ak pohľadávku v omeškaní v stanovenom termíne neuhradí pristúpi k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti uvedených pohľadávok. Listom zo dňa 18.02.2019 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že aj napriek jeho predchádzajúcim výzvam neeviduje úhradu splatnej pohľadávky z predmetnej Zmluvy, a keďže tento stav pretrváva viac ako tri mesiace v zmysle príslušných ustanovení pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Dňa 12.11.2021 oznámil právny predchodca žalobcu žalovanému, že predmetná pohľadávka, z ktorej splatením je v omeškaní bola postúpená novému veriteľovi spoločnosti EOS KSI Slovensko, s.r.o., a to Zmluvou o postúpení pohľadávok uzatvorenou dňa 09.11.2021. Z predloženého výpisu úverového účtu mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný čerpal finančné prostriedky v sume 13 000 eur, pričom žalobcovi zaplatil celkom 1 303, 84 eur.
4. Súd prvej inštancie uviedol, že podaním zo dňa 04.03.2022 žalobca prehlásil, že berie žalobu v časti poplatkov vo výške 35 eur späť. Žaloba bola žalovanému doručená dňa 28.05.2022, a keďže žalobca

vzal sčasti žalobu späť predtým než bola žaloba doručená, konal už v zmysle ust. § 145 C.s.p už len o zvyšku nároku, t.j. bez rozhodovania o zastavení konania v časti nezaplatenej sumy 35 eur.

5. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že posudzovaný právny vzťah strán sporu je právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou a ide o spotrebiteľský úver. Vychádzal najmä z toho, že pri uzatváraní predmetnej Zmluvy konal právny predchodca žalobcu v postavení dodávateľa a žalovaný v postavení spotrebiteľa, a preto sa na uvedený právny vzťah bude vzťahovať režim spotrebiteľského práva. Vzhľadom na to, že sa jedná o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, súd prvej inštancie v súlade s § 54a Občianskeho zákonníka pristúpil k ex offo skúmaniu, či nárok nie je premlčaný. Pri skúmaní premlčania nároku súd prvej inštancie vychádzal najmä z ust. § 53 ods. 9 v spojení s ust. § 565 Občianskeho zákonníka, keď uviedol, že premlčacia doba s poukazom na § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka začala plynúť od omeškania splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu úveru, a teda nie od omeškania celej zosplatnenej pohľadávky. Poukázal na to, že zákonodarca jasne v predmetnom ust. § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka jasne vymedzil odkedy plynie premlčacia doba pri zosplatnení úveru. Zároveň uviedol, že účelom tohto ustanovenia je najmä, aby veriteľ pri omeškaní dlžníka nebol pasívny a teda aby využil včas svoje právo na zosplatnenie úveru. Zároveň uviedol, že právny záver o tom, že premlčacia doba podľa ust. § 103 Občianskeho zákonníka plynie od omeškania splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu, vyplýva z viacerých súdnych rozhodnutí. Ide napr. o rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 22Co/161/2018 zo dňa 26.03.2019, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2017 zo dňa 28.6.2018, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/95/2018 zo dňa 13.09.2018 a pod. V tomto kontexte dodáva, že ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je vo svojej podstate lex specialis k ust. § 101 Občianskeho zákonníka, ktoré viaže začiatok plynutia premlčacej doby na okamih splatnosti, kdežto ust. § 53 ods. 9 umožňuje predčasné splatenie uplatniť až po trojmesačnom omeškaní s niektorou splátkou, a teda premlčacia doba začína plynúť od zročnosti tejto splátky. Z listu zo dňa 17.01.2019 vyplýva, že žalovaný mal ku dňu 16.01.2019 nedoplatok na splátkach úveru, pričom na jeho úhradu bol vyzvaný bezodkladne, najneskôr do piatich kalendárnych dní, a zároveň bol upozornený, že v prípade ak pohľadávku neuhradí, právny predchodca žalobcu pristúpi k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti. Z oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 18.02.2019 vyplýva, že žalovaný neuhradil úhradu splatnej pohľadávky z predmetnej Zmluvy pričom právny predchodca žalobcu uviedol, že tento stav pretrváva viac ako tri mesiace od vzniku omeškania. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie dospel k záveru, že s dlžnou splátkou pre ktorú nastalo zosplatnenie úveru bola splátka splatná ku dňu 17.11.2018, s ktorou bol žalovaný v trojmesačnom omeškaní pred zosplatnením úveru, ktorý žalobca zosplatnil ku dňu 18.02.2019. Súd prvej inštancie uviedol, že trojročná premlčacia doba v zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka tak začala plynúť nasledujúci deň odo dňa zročnosti predmetnej splátky, t.j. dňa 18.11.2018, a teda k jej uplynutiu došlo 18.11.2021. Žaloba bola v predmetnom konaní podaná na súd až dňa 01.02.2022, t.j. po uplynutí trojročnej premlčacej doby, a preto z uvedených dôvodov súd žalobu zamietol.

6. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p., a to tak, že v zmysle princípov Civilného sporového poriadku zakotvujúcim procesnú ekonómiu, žalovanému nárok na náhradu trov nepriznal, keďže mu v priebehu konania žiadne nevznikli.

7. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) C.s.p. Namietal, že súd prvej inštancie neaplikoval na daný prípad zákon č. 62/2020 Z.z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej a nákazlivej ľudskej choroby COVID-19. V zmysle ust. § 1 uvedeného zákona lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30.04.2020 neplynú, b) ktoré po uplynutí 12.03.2020 do dňa účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Zároveň dňa 14.01.2021 bol schválený zákon č. 9/2021 Z.z. ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v súvislosti druhou vlnou pandémie ochorenia COVID-19 s účinnosťou od 19.01.2021, pričom v zmysle ust. § 8 uvedeného zákona lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, a) v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 28.02.2021 neplynú, b) ktoré uplynuli po 31.12.2020 do účinnosti tohto zákona, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. V zmysle uvedených ustanovení § 1 a § 8 zákona č. 62/2020 Z.z. tak premlčacia doba neplynula v období od 27.03.2020 do 30.04.2020, t.j. 35 dní a od 19.01.2021 do 28.02.2021, t.j. spolu 41 dní. S ohľadom na uvedené je zrejmé, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko súd prvej inštancie na vec opomenul aplikovať vyššie uvedené ustanovenia zákona a v dôsledku tejto skutočnosti nesprávne stanovil uplynutie premlčacej doby. Žalobca sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žaloba bola podaná dňa 01.02.2022,

keďže z obsahu potvrdenia o prijatí návrhu na začatie konania v predmetnej veci je zrejmé, že žaloba bola podaná na súd dňa 31.01.2022. A teda, pokiaľ podľa právneho názoru súdu prvej inštancie začala premlčacia doba plynúť odo dňa 17.11.2018 nemohol súd prvej inštancie s ohľadom na namietaný dátum podania žaloby na súde dospieť k záverom o premlčaní nároku, nakoľko by musel pri premlčaní zohľadniť 76 dní, počas ktorých premlčanie spočívalo, a tak premlčacia doba nemohla uplynúť 18.11.2021 nakoľko posledným dňom na uplatnenie práva na súde by bol deň 02.02.2022. Ak by sa teda vychádzalo so záverov súdu, že žaloba bola podaná dňa 01.02.2022, s ktorými žalobca nesúhlasí z dôvodov uvedených vyššie je zrejmé, že nárok žalobcu bol uplatnený včas. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je tak nepreskúmateľné. V ďalšom namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v priamom rozpore a aktuálnou rozhodovacou praxou Krajských súdov, ale aj Najvyššieho súdu SR. V tomto kontexte poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/224/2021 zo dňa 30.11.2022, z ktorého vyplýva, že pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvý krát. Žalobca uviedol, že podaním zo dňa 18.02.2019 vyhlásil predčasné splatenie zostatku úveru a dlžnou splátkou, pre ktorú nastalo zosplatenie úveru bola splátka splatná dňa 17.11.2018. Žalobca opätovne s poukazom na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR uviedol, že v spotrebiteľských vzťahoch plynú premlčanie až nasledujúci deň po uplynutí troch mesiacov od splátky, pre ktorú došlo k zosplateniu úveru t.j. od splátky splatnej dňa 17.11.2018, a teda v predmetnom prípade odo dňa 18.02.2019. Premlčacia doba pre všetky splátky splatné po vyhlásení mimoriadnej splatnosti začala plynúť odo dňa nasledujúceho po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, pre ktorú došlo k uplatneniu tohto práva, t.j. od 18.02.2019 a uplynula by najskôr 18.02.2022. K uvedenému je potrebné pripočítať 76 dní neplynutia lehôt pre COVID-19, na základe čoho je zrejmé, že pohľadáva ku dňu podania žaloby nebola premlčaná a súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, pokiaľ dospel k záveru, o opaku, nakoľko posledným dňom na uplatnenie si práva na súde po zohľadnení neplynutia lehôt v dôsledku pandémie COVID-19 bol deň 05.05.2022. Zároveň žalobca zastáva názor, že žalovaný uznal žalobcom vymáhaný nárok a sú tak naplnené podmienky na vydanie rozsudku pre uznanie žalovaného. V tomto kontexte poukazuje najmä na skutočnosť, že žalovaný na pojednávaní, ktorého sa zúčastnil dňa 03.03.2023 žalovaný nárok nijako nepoprel, ale naopak uznal, že mu bol právnym predchodcom žalobcu poskytnutý úver vo výške 13 000 eur, a takisto, že mu boli doručované písomné výzvy poštou s výzvou na úhradu dlhu. Zároveň žalovaný uviedol, že by bol rád ak by mu bolo umožnené splácať dlh v splátkach. Vzhľadom na vyššie uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že vydá rozsudok pre uznanie v zmysle ust. § 282 C.s.p. resp. napadnutý rozsudok zruší a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Ďalšie vyjadrenia vo veci podané neboli.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 C.s.p.), vzhľadom na podané odvolanie, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť.

10. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

11. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie znemožňujúceho strane aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, nesprávnym skutkovým zisteniam, ku ktorým súd dospel na základe vykonaných dôkazov a nesprávnym právnym posúdením, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd SR II. ÚS 78/05).

12. K námietkam nesprávneho skutkového zistenia odvolací súd konštatuje, že v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo v dostatočnom rozsahu vykonané dokazovanie nevyhnutné pre rozhodnutie v predmetnej sporovej veci. Dokazovanie je potrebné vnímať ako procesný postup, ktorý smeruje k

vytvoreniu skutkových poznatkov potrebných pre rozhodnutie vo veci samej. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania možno vzhliadať najmä v získavaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd ustanoví skutkový stav v prejednávanej veci, a z ktorého potom vychádza, a na ktorý následne aplikuje konkrétnu právnu normu. Zistenie skutkového stavu, ktorý je objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný predovšetkým aj z hľadiska posúdenia pravdivosti tvrdení účastníkov a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporom konaní. (primerane rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Po oboznámení sa s predloženým spisovým materiálom má odvolací súd za to, že táto odvolacia námietka bola naplnená, a to vzhľadom k záveru, ktorým súd prvej inštancie dospel, že v predmetnom konaní došlo k márnemu uplynutiu premlčacej doby.

13. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že porušením práva na spravodlivý súdny proces sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv strany sporu, ktoré jej poskytujú predpisy upravujúce civilný proces. O procesnú vadu, ktorá má za následok nesprávny procesný postup v zmysle § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Odvolací súd má za to, že v predmetnom konaní nedošlo k naplneniu tejto námietky nedošlo.

14. Vo vzťahu k žalobcom uvedenému dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd zdôrazňuje, že pod právnym posúdením treba rozumieť činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových tvrdení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce správny právny predpis použil, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne závery (viď napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. Cdo 7/2010). Odvolací súd má za to, že táto odvolacia námietka naplnená bola. Odvolací súd v tomto kontexte poukazuje na skutočnosť, že súd prvej inštancie v predmetnom konaní nezohľadnil právny predpis, t.j. zákon č. 62/2020 Z.z., ktorý následne opomenul aplikovať na posúdenie plynutia premlčacej lehoty vo vzťahu k uplatnenému nároku.

15. V zhode so súdom prvej inštancie odvolací súd má za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným došlo k uzavretiu právneho vzťahu spotrebiteľskou zmluvou. Odvolací súd pri tom vychádza najmä z obsahu predmetnej Zmluvy, z ktorej vyplýva, že právny predchodca žalobcu vystupoval ako dodávateľ, t.j. osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, pričom žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ. Teda osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení predmetnej Zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Z predloženého spisového materiálu je zrejmé, že právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovaným 10.04.2018 Zmluvu o poskytnutí bezúčelového spotrebiteľského, na základe ktorej poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 13 000 eur. Výška úrokovej sadzby bola dohodnutá na 9,9 % ročne, výška odplaty 12,28%, termín splátok 17. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, počet splátok 84 a výška splátky 216,07 eur.

16. K námietke žalobcu, ktorým namieta súdom prvej inštancie nesprávne posúdenie dňa kedy došlo k podaniu žaloby na súde prvej inštancie je potrebné uviesť, že žaloba bola na súd podaná dňa 31.01.2022, tak ako to vyplýva z obsahu podania, avšak súd prvej inštancie určil, že žaloba bola súdu podaná dňa 01.02.2022. Súdom prvej inštancie vychádzal z dátumu, ktorý bol vyznačený ako deň, kedy predmetné podanie súdu prvej inštancie došlo. V tomto kontexte je potrebné zdôrazniť, že sa síce jedná o uvedenie rozličných dátumov, avšak, ak by súd prvej inštancie zohľadnil v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyššie spomínaný zákona č. 62/2020 Z.z., dospel by k záveru, že jeho aplikáciou s ohľadom na dni, kedy lehoty v súkromnoprávných vzťahoch na uplatnenie práva neplynuli, bola žaloba podaná včas.

17. Súdom prvej inštancie považoval nárok žalobcu za premlčaný, keď uviedol, že pri zosplatnení úveru v zmysle ust. § 53 ods. 9 v spojení s ust. § 565 Občianskeho zákonníka začína plynúť premlčacia doba podľa § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka nie od omeškania celej zosplatnenej pohľadávky, a teda nie od momentu účinnosti zosplatnenia, ale od omeškania splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu.

Taktiež uviedol, že zákonodarca v ust. § 103 Občianskeho zákonníka jasne uviedol, odkedy plyní premlčacia doba pri zosplatnení úveru, t.j. odo dňa zročnosti nesplnenej splátky, pre ktorú nezaplatenie došlo k zosplatneniu úveru. Zároveň uviedol, že premlčacia doba neplyní od momentu účinnosti zosplatnenia úveru, keďže zákon nič také neuvádza. Zosplatnenie posúdil v kontexte predžalobnej upomienky, výzvy zo dňa 17.01.2019, pričom s prihliadnutím na splatnosť jednotlivých splátok, ktorá bola dojednaná na 17. deň príslušného mesiaca, v spojení s vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 18.02.2019, mal za to, že dlžnou splátkou s ktorou je žalovaný v omeškaní pre ktorú nastalo zosplatnenie úveru je splátka splatná dňa 17.11.2018. Trojročná premlčacia lehota v zmysle ust. § 103 Občianskeho zákonníka začala plynúť od 18.11.2018 a k jej uplynutiu by došlo dňa 18.11.2021. Žaloba bola na súd podaná až dňa 01.02.2022, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, preto súd žalobu zamietol.

18. Je potrebné uviesť, že vyššie uvedené posúdenie otázky premlčania nároku žalobcu zodpovedalo rozhodovacej činnosti Krajského súdu v Prešove, ako aj ďalších krajských súdov s tým, že existovali i odlišné názory týkajúce sa posúdenia uvedenej otázky.

19. Uvedená právna otázka sa stala predmetom rozhodovacej činnosti Najvyššieho súd SR (uznesenie z 30. novembra 2022 sp. zn. 5Cdo/224/2021, uznesenie z 29. novembra 2022 sp. zn. 7Cdo/268/2020), pričom z jej posúdenia najvyšším súdom je potrebné vychádzať.

20. Pre spotrebiteľské vzťahy, ktorým je i ten v prejednávanej veci, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky až najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarca v § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že už uplynuli tri mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Z hľadiska vzťahu medzi „trojmesačnou dobou“ a „lehotou nie kratšou ako 15 dní“, ktoré rámce spomína § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, zákonodarca výslovne neupravuje, či môžu plynúť súbežne alebo či uvedená minimálne 15-dňová lehota môže začať plynúť až po uplynutí trojmesačnej doby. Z § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplnenej dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). Jednoznačným je iba to, že v čase uplatnenia práva je spotrebiteľ v omeškaní s plnením niektorej zo splátok tri mesiace a uplynula lehota 15 dní na uplatnenie práva po upozornení dlžníka. Najvyšší súd zastáva názor, že 15-dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa by mala byť realizovaná ešte pred uplynutím troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, vychádzajúc z charakteru upozornenia na možnosť zosplatnenia ako vytvorenia príležitosti pre dlžníka ho ešte odvrátiť, navyše pokiaľ uplatneniu tohto práva nebráni, ak spotrebiteľ zaplatí niektorú zo skorších splátok. Z § 103 Občianskeho zákonníka tiež vyplýva, že premlčacia doba začína plynúť späť od splatnosti omeškanej splátky, čo má podstatu v právnej logike, keďže je nesporné, že veriteľ môže svoje právo požadovať okamžité splnenie celého dlhu vykonať už na druhý deň po splatnosti splátky, pre ktorej nesplnenie bol dlh zosplatnený. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch. Tam podľa § 53 ods. 9 vo všeobecnosti začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvýkrát (§ 101 Občianskeho zákonníka). Veriteľovi tým zostane na uplatnenie svojho práva na súde menej ako celé tri roky všeobecnej premlčacej doby (§ 101 Občianskeho zákonníka), pretože tomu bráni práve znenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

21. Najvyšší súd po zhrnutí významných právnych hľadísk vzťahujúcich sa na danú vec uzatvára, že podľa § 103 Občianskeho zákonníka plyní pri strate výhody splátok premlčacia doba celého zvyšného dlhu už od splatnosti splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh. Inak je tomu ale pri strate výhody splátok v spotrebiteľských vzťahoch, v ktorých podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka začne premlčacia doba plynúť prvý deň nasledujúci po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splnením splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal splatným celý dlh za podmienky, že v lehote uvedených 3 mesiacov od omeškania uplynula tiež 15 dňová lehota na upozornenie spotrebiteľa. Až vtedy sa totiž môže veriteľ s úspechom obrátiť na súd po prvýkrát (§ 101 Občianskeho zákonníka).

22. V prejednávanej veci tak súd prvej inštancie dospel k záveru o premlčaní uplatneného nároku. Pri právnom posúdení v súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu SR premlčacia doby začala plynúť až po tom, čo bol spotrebiteľ tri mesiace v omeškaní so zaplatením splátky, pre ktorú bol zosplatnený celý úver. V tomto prípade teda premlčacia doba začala plynúť dňa 23.02.2019 a táto premlčacia doba uplynula dňa 23.02.2022. Žaloba bola žalobcom podaná 31.01.2022.

23. Podľa ust. § 1 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z., lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatnenie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 30. apríla 2020 neplynú.

24. Podľa ust. § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z. lehoty ustanovené právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatnenie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, v čase odo dňa účinnosti tohto zákona do 28. februára 2021 neplynú.

25. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie nezohľadnil pri rozhodovaní právnu úpravu zákona č. 62/2020 Z.z. Práve týmto zákonom pritom boli prijaté mimoriadne opatrenia týkajúce sa neplynutia lehôt, resp. posunu konca lehôt stanovených právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch na uplatňovanie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu alebo k zániku práva, a to v dôsledku situácie vzniknutej a súvisiacej so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19.

26. Z ustanovenia § 8 písm. a) zákona č. 62/2020 Z.z. vyplýva, že zákonom stanovené lehoty v súkromnoprávných vzťahoch (právných vzťahoch vznikajúcich podľa predpisov súkromného práva; najmä Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka) na uplatnenie alebo bránenie práv na súde, uplynutím ktorých by došlo k premlčaniu práva, odo dňa účinnosti tohto zákonného ustanovenia, t.j. od 19.01.2021 do 28.02.2021 neplynuli. Práve v tomto období by v zmysle ustanovenia § 101 v spojení s § 103 Občianskeho zákonníka došlo k premlčaniu nároku žalobcu vyplývajúceho zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V dôsledku právnej úpravy zákona č. 62/2020 Z.z. však došlo k dočasnému zastaveniu plynutia hmotnoprávných lehôt a ich následnému predĺženiu o dobu ich neplynutia. Súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď neaplikoval zákon č. 62/2020 Z.z.

27. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. c) C.s.p. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

28. Z uvedeného dôvodu súd po vrátení veci zopakuje dokazovanie v naznačenom smere, vyhodnotí obranu žalobcu a vo veci opätovne rozhodne; svoje rozhodnutie zároveň riadne odôvodní spôsobom uvedeným v ustanovení § 220 ods.2 C.s.p. Úlohou súdu prvej inštancie bude preskúmať žalobcom uplatnený nárok v súvislosti s otázkou premlčania a v tomto kontexte zohľadniť neplynutie lehôt ustanovených právnymi predpismi v súkromnoprávných vzťahoch, tak ako to je vymedzené v zákone č. 62/2020 Z.z., ktorý bol prijatý v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej choroby COVID-19. V prípade, že dospeje k záveru o nepremlčaní práva žalobcu, je nutné preskúmať, či nároky žalobcu sú v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní rozhodne aj o trovách odvolacieho konania v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 C.s.p.). Právnym názorom odvolacieho súdu je viazaný.

29. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).